

The background of the page is a pink, perforated surface with a grid of small, circular holes. The text is overlaid on this background in three black rectangular boxes.

Ylivieskan yläkoulujen valinnaisaineet 2026–2028

HYVÄ SEITSEMÄSLUOKKALAINEN JA HUOLTAJA

Valinnaisaineiden tehtävä on syventää ja laajentaa perusopetuksen oppiaineiden, erityisesti taide- ja taitoaineiden tietoja ja taitoja. Valinnaisaineet antavat mahdollisuuden syventää harrastuneisuuttaan ja löytää uusia kiinnostuksen kohteita. Valinnaisaineet tukevat perusopetuksen tavoitteita.

Kahdeksannella luokalla valinnaisaineita on yhteensä kuusi tuntia viikossa koko lukuvuoden. Yhdeksännellä luokalla on valinnaisaineita yhteensä viisi vuosiviikkotuntia lukuvuoden aikana, mikä tarkoittaa käytännössä, että oppilaalla on valinnaisia opintoja syyslukukaudella kuusi tuntia viikossa ja kevätlukukaudella neljä tuntia tai päinvastoin.

Seitsemäsluokkalaiset valitsevat valinnaisaineet pe 6.2.2026 mennessä. Valintoja tehtäessä toivomme teidän yhdessä koululaisen kanssa miettivän tarkoin eri vaihtoehtoja ja perusteita valinnoille. Valinnaisaineet voivat vaatia koululaiselta kahden vuoden sitoutumista valintaan. On hyvä, jos valinta tukee koululaisen omia taipumuksia tai on lähellä hänen harrastustaan. Mikäli valintoihin liittyy kysyttävää, ottakaa yhteyttä valinnaisaineesta tiedottavaan opettajaan (s. 4) tai nuorene opinto-ohjaajaan.

VALINNAISAINHEET JA JATKO-OPINNOT

Peruskoulupohjaiseen ammatilliseen koulutukseen pyrittäessä valintapisteisiin vaikuttavat yleinen koulumenestys sekä viidestä taide- ja taitoaineesta kolmen parhaan arvosanan keskiarvo. Yleistä koulumenestystä osoittaa kaikkien aineiden keskiarvo. Taito- ja taideaineita ovat liikunta, kuvataide, käsityö, kotitalous ja musiikki. Jos samasta aineesta on kaksi arvosanaa (yhteinen ja valinnainen), lasketaan arvosanojen keskiarvo.

Opiskelijavalinta lukioon tapahtuu yleensä peruskoulun päättötodistuksen lukuaineiden keskiarvon osoittamassa järjestyksessä. Valinnaisen vieraan kielen arvosana lasketaan lukuaineiden keskiarvoon.

MITEN VALITSEN?

Suosittellemme, että oppilas tekee valintansa keskustellen huoltajansa kanssa. Valintoja pohdittaessa kannattaa muistaa seuraavia asioita:

- oppilaan omat yksilölliset taipumukset, harrastukset ja kiinnostukset voivat valintojen avulla toteutua myös koulutyössä
- oppilas tekee valintansa omista lähtökohdistaan ilman, että esim. kavereiden valinnat vaikuttavat ratkaisuun
- valinnaisiin opintoihin sisältyy mahdollisuus oppia hyödyllisiä taitoja tulevaisuutta varten ja taidot voivat olla hyödyllisiä myös jatko-opintoja tai ammatinvalintaa silmällä pitäen
- valinnaisesta vieraasta kielestä voidaan huoltajan pyynnöstä merkitä päättötodistukseen osallistumismerkintä numeroarvosanan sijaan
- valinnaisaineessa voidaan kahdessa vuodessa saavuttaa merkittävä osaamisen taso

Oppilaat ilmoittavat valinnaisaineiden valintansa viimeistään pe 6.2.2026. Myös varavalinnat on mietittävä huolellisesti. Myöhemmin selviää, mitkä valinnaisaineet toteutuvat (esim. mihin aineisiin syntyy riittävän suuri ryhmä), ja mahtuvatko kaikki oppilaat haluamiinsa ryhmiin. **Kaikkia toiveita ei voida toteuttaa ja varavalinnoilla varmistetaan, että kaikki voivat opiskella kiinnostuksensa mukaisia aineita.**

VALINNAISAINEIDEN VALINTA JA ARVIOINTI:

1. TAIDE- JA TAITOAINEIDEN SYVENTÄVÄT OPINNOT 8. JA 9. LUOKALLE

- Kotitalouden syventävät opinnot
- Kuvataiteen syventävät opinnot
- Käsityön syventävät opinnot
- Liikunnan syventävät opinnot
- Musiikin syventävät opinnot

Näistä oppilas valitsee yhden, jota hän opiskelee 8. ja 9. luokalla kaksi tuntia viikossa koko lukuvuoden ajan. Lisäksi oppilas opiskelee 9. -luokalla yhtä yllä mainittua ainetta ns. lyhytkurssina eli käytännössä kaksi tuntia viikossa joko syksyllä tai keväällä. Tämä oppiaine valitaan vasta 8. luokalla.

Kotitalouden, kuvataiteen, käsityön ja musiikin osalta syventävistä opinnoista annettava arvosana (4-10) korvaa kyseisessä aineessa seitsemännellä luokalla annetun arvosanan ja on näin aineen päätösarvosana. Liikunnan syventävistä opinnoista ei anneta omaa erillistä arvosanaa, vaan sen suoritukset otetaan huomioon osana kaikille yhteisen liikunnan arvosanaa.

Niistä taide- ja taitoaineista, joita oppilas ei valitse, seitsemännen luokan arvosana siirtyy päättötodistuksen arvosanaksi. Jos oppilas ei valitse liikunnan syventäviä opintoja, hänen päättötodistuksen arvosanansa on kaikille yhteisen liikunnan arvosana.

Tarkemmat kuvaukset syventävistä opinnoista löytyvät oppaan sivulta 5 alkaen.

---

2. MUUT VALINNAISAINEET 8. JA 9. LUOKALLE

- ◆ Kotitalouden valinnaiset opinnot innostuneelle ruoanlaittajalle ja leipojalle
- ◆ Kuvataiteen valinnaiset opinnot taidetta rakastaville
- ◆ Käsityön tekniset valinnaiset opinnot
- ◆ Käsityön tekstiilin valinnaiset opinnot
- ◆ Liikunnan valinnaiset opinnot aktiiviharrastajalle
- ◆ Liikunnan akatemiaopinnot
- ◆ Musiikin valinnaiset soveltavat opinnot aktiiviharrastajalle
- ◆ Ranskan kieli
- ◆ Saksan kieli
- ◆ Tietotekniikka

Näistä oppilas valitsee yhden oppiaineen, jota hän opiskelee 8. luokalla ja 9. luokalla kaksi tuntia viikossa koko lukuvuoden. Näistä opinnoista todistukseen tulee oma erillinen arvosanansa (4-10). Tarkemmat kuvaukset opinnoista löytyvät oppaasta alkaen sivulta 6.

HUOM. Kotitaloutta voi valita vain joko syventäviksi (1. taide- ja taitoaineiden valinnaiset) tai valinnaisiksi opinnoiksi (2. muut valinnaisaineet). Tämän lisäksi vain toinen 8. luokan lyhytkurssista voi olla kotitaloutta.

---

3. LYHYTKURSSIT 8. LUOKALLE

- Δ HISTORIA: Sukututkimuskurssi
- Δ KOTITALOUS: Kahvilakurssi
- Δ KOTITALOUS: Kansainvälinen keittiö
- Δ KOTITALOUS: Trendaavat reseptit
- Δ KUVATAIDE: Kolmiulotteisen rakentamisen työpaja
- Δ KUVATAIDE: Mediataidot ja elokuvien lumous
- Δ KUVATAIDE: Rentouttava piirustus- ja maalaustyöpaja
- Δ LIIKUNTA: Palloilukurssi
- Δ LIIKUNTA: Yksilölajit liikunnassa ja mielen hyvinvointi
- Δ MUSIIKKI: Laulullinen lyhytkurssi - Ääni kuuluviin!
- Δ MUSIIKKI: Musiikin monitoimikurssi - Minun musiikkini
- Δ TEKNINEN TYÖ: Ajoneuvon huolto ja tuunaus
- Δ TEKNINEN TYÖ: Elektroniikka
- Δ TEKNINEN TYÖ: Moottoritekniikka
- Δ TEKSTIILITYÖ: Ompelun iloa
- Δ TEKSTIILITYÖ: Toivelankatöitä
- Δ TEKSTIILITYÖ: Luovaa tekstiilityötä
- Δ TIETOTEKNIikka: Näppäilytaitokurssi - Voimalla kymmenen sormen
- Δ TIETOTEKNIikka: Ohjelmointi ympärillämme
- Δ ÄIDINKIELI: Draama
- Δ ÄIDINKIELI: Luova kirjoittaminen

Näistä vaihtoehtoista oppilas valitsee kaksi kurssia, joita opiskellaan vain 8. luokalla. Toista lyhytkurssia opiskellaan kaksi tuntia viikossa syyslukukaudella ja toista kaksi tuntia viikossa kevätlukukaudella. Näistä opinnoista todistukseen tulee suoritusmerkintä ja vuosiviikkotuntimäärä. Tarkemmat kuvaukset lyhytkursseista löytyvät oppaan sivulta 8 alkaen.

LISÄTIETOJA

Lisätietoa valinnaisaineista ja lyhytkursseista voi kysyä Wilma-viestillä seuraavilta opettajilta:

- Kotitalous: Johanna Laitinen, Anna Tirola-Lehtinen, Anne Savikoski, Anne Liikanen ja Marja-Leena Knuuti
  - Kuvataide: Minna Korpi-Kinnunen ja Mikko Luhtasela
  - Käsityö, tekninen työ: Toni Väyrynen ja Janne Suominen
  - Käsityö, tekstiilityö: Eeva Tauriainen ja Suvi Nissilä
  - Liikunta: Mari Lindgren, Sanna Myllylahti, Aappo Räihä, Jyri Soukka, Ruut Tornberg-Mattila ja Heikki Vainiotalo
  - Musiikki: Elina Lehto ja Mikko Norontaus
  - Ranskan kieli: Heidi Veikkolainen
  - Saksan kieli: Kati Sallinen ja Kati Vähäkangas
  - Tietotekniikka: Ari Turpeinen ja Markus Översti
  - Historia: Ilkka Harri
  - Äidinkieli: Helena Tienvieri
-

VALINNAISAINEIDEN TARKEMMAT KUVAUKSET

1. TAIDE- JA TAITOAINEIDEN VALINNAISAINEET 8. ja 9. LUOKALLE

Oppilas valitsee alla olevista opinnoista yhden ensisijaisena valintana ja yhden varavalintana.

➤ **Kotitalouden syventävät opinnot** Opinnoissa syvennetään 7. luokalla opittuja ravitsemuksen, ruoanvalmistuksen, puhtaanapidon ja vaatehuollon sekä kuluttajana toimimisen tietoja ja taitoja. Tutustutaan yleisimpiin erityisruokavalioihin ja suomalaiseen ruokakulttuuriin. Valmistetaan monipuolisesti erilaisia leivonnaisia ja ateriakokonaisuuksia tutustuen myös eri maiden ruokakulttuureihin. Pohditaan kotitaloustaitojen merkitystä omassa arjessa. Jos valitset tämän, et voi valita muista valinnaisaineista kotitalouden soveltavia opintoja.

➤ **Kuvataiteen syventävät opinnot** Kuvataiteen syventävien opintojen tehtävä on syventää kuvantelemisen taitoja sekä taiteentuntemusta. Opinnoissa syvennytään erityisesti mediaan ja kuvaan sekä arkkitehtuuriin ja muotoiluun. Pääpaino on luovuuden, rohkeuden ja omaperäisyyden etsinnässä: rennosti, mutta tavoitteellisesti.

➤ **Käsityön syventävät opinnot** Käsityössä jatketaan 7. luokalla opittujen asioiden syventämistä. Käsitöissä omat oppimistehtävät tai työt muodostuvat erilaisista materiaaleista. Oppilas voi luoda itse oman oppimisympäristön ja oppimistehtävät. Työ voi olla yksilötyö, parityö tai ryhmätyö. Oppilas valitsee pääasiallisiksi opinnoikseen joko teknisen työn tai tekstiilityön, mutta voi työskentelyssä halutessaan yhdistää teknisen ja tekstiilin materiaaleja ja työtapoja.

- Tekninen työ: Syvennetään 7. luokalla opittuja tietoja ja taitoja mm. aineliitostekniikat, lastuava työstö, analoginen elektroniikka, digitaali tekniikka, cnc-tekniikka, koneellinen puuntyöstö. Käsitellään materiaaleja, niiden valmistusta, niiden ominaisuuksia ja käyttöä. Tutkitaan ja kokeillaan erilaisia materiaaleja ja työvälineitä. Tutustaan erikoistekniikoihin mahdollisuuksien mukaan. Pohditaan kädentaitojen merkitystä oppilaan omassa elämässä sekä yhteiskunnassa ja työelämässä.
- Tekstiilityö: Tule valmistamaan omien toiveittesi mukaisia vaatteita, lankatöitä ja muita tekstiilejä! Pääset käyttämään tuttuja ja uusia työvälineitä, kuten kirjovaa ompelukonetta. Saat suunnitella itseäsi kiinnostavat työt eri aihepiireistä. Useista tekniikoista ja materiaaleista voit valita suunnitelmiksi sopivimmat. Jokainen saa myös kokeilla erikoistekniikkaa yhteisen tekstiilin merkeissä. Sinulla on myös mahdollisuus toteuttaa e-tekstiili ja käyttää kangaspuita.

➤ **Liikunnan syventävät opinnot** Syventävässä liikunnassa pääset kehittämään omia liikunnallisia perustaitojasi. Harjoitteleme monipuolisesti liikkumis-, tasapaino- ja välineenkäsittelytaitoja. Kokeilemme eri liikuntalajeja uudet lajit huomioiden ja syvennämme aiemmin opittua. Tule yhdessä kokemaan liikunnan riemua! Tytöille ja pojille on omat liikuntaryhmät.

➤ **Musiikin syventävät opinnot** Kerrataan ja syvennetään 7. luokalla opittuja taitoja, tutustutaan monipuolisesti musiikin eri lajeihin ja ilmenemismuotoihin. Sisällöt tarkennetaan vuosittain oppilaiden mielenkiinnon kohteet huomioiden. Opiskelun pääpaino on perusmusisointitaitojen kehittämisessä ja monipuolistamisessa. Opetuksessa huomioidaan jokaisen oppilaan lähtötaso, opiskelu ei vaadi aiempia koulun ulkopuolisia musiikillisia opintoja eikä nuotinlukutaitoa.

2. MUUT VALINNAISAINHEET 8. ja 9. LUOKALLE

Oppilas valitsee alla olevista opinnoista yhden ensisijaisena valintana ja yhden varavalintana.

◆ **Kotitalouden valinnaiset opinnot innostuneelle ruoanlaittajalle ja leipojalle** Opinnoissa toteutetaan vaativampia leivonta- ja ruuanvalmistustekniikoita, jolloin 7. luokan perustiedot ja taidot tulee olla hyvin hallinnassa. Opinnoissa täydennetään 7. luokalla opittuja ravitsemuksen, ruoanvalmistuksen ja leivonnan tietoja ja taitoja. Tutustutaan kotitalouden arjen taitojen tuomiin mahdollisuuksiin yrittäjyydessä ja muussa työelämässä. Jos valitset tämän, et voi valita taide- ja taitoaineiden valinnaisista kotitalouden syventäviä opintoja.

◆ **Kuvataiteen valinnaiset opinnot taidetta rakastaville** Kokeilevan kuvataiteen opinnot ovat syventäviä ja soveltavia, jotka ovat suunniteltu erityisesti kuvataiteen aktiiviselle harrastajalle. Opintojen sisällöt suunnitellaan tarkemmin yhdessä oppilaiden kanssa. Opiskelussa pyritään yksilötyöskentelyyn, jossa voi paneutua omaan teemaan sekä syventää ja soveltaa haluamiaan tekniikoita.

Tässä valinnaisaineessa paneudutaan aiheisiin, joista on mahdollisimman paljon hyötyä kaikessa opiskelussa, pääsykokeissa sekä mahdollisissa ammatinvalinnan mietinnöissä. Opinnoista kootaan portfolio ja 9. luokan lopulla järjestetään töistä näyttely, mahdollisuuksien mukaan.

Pyrimme tekemään myös taidematkoja mahdollisuuksien mukaan.

Mikäli oppilas valitsee soveltavien opintojen lisäksi myös syventävät opinnot kuvataiteesta (yhteensä neljä tuntia viikossa), voidaan hänelle merkitä painotettu kuvataiteen suoritus.

◆ **Käsityön valinnaiset opinnot: elektroniikka, metalli, puu, tekstiili** Voit valita alla olevista vaihtoehtoista joko A) teknisen työn, jolloin valitaan kolmesta vaihtoehdosta (metallityö, puutyö, elektroniikka) kaksi tai B) tekstiilityön

- A) Tekninen työ, valitse kaksi alla olevista kolmesta vaihtoehdosta
  - Metallityö: Metallitöissä voit valmistaa oman idean pohjalta erilaisia metallitöitä tai korjata viallisia valmiita tuotteita. Voit myös korjata esimerkiksi ajoneuvoja tai tuunata niitä. Työhön tai oppimistehtävään voit lisätä myös muita materiaaleja, kuten puu, elektroniikka, muovi ja pehmeät materiaalit.
  - Puutyö: Puutöissä voit valmistaa oman idean pohjalta erilaisia puutöitä tai entisöidä/kunnostaa valmiita tuotteita. Puutöissä on myös mahdollista opiskella rakentamisen alkeita. Työhön voit liittää myös metallia, elektroniikkaa, muovia ja pehmeitä materiaaleja.
  - Elektroniikka: Elektroniikassa voit valmistaa elektroniikka - ja sähkölaitteita oman idean tai valmiin mallin mukaan. Elektroniikassa voit myös yrittää korjata viallisia laitteita. Elektroniikan työhön tai oppimistehtävään voit liittää myös metallia, puuta, muovia ja pehmeitä materiaaleja.
- B) Tekstiilityö: Tule suunnittelemaan ja tekemään itsellesi mieluisia tekstiilejä, muun muassa lankatöitä ja vaatteita! Pääset tutustumaan monipuolisesti erilaisiin tekniikoihin ja valitsemaan töihisi sopivimmat. Saat kokeilla myös uusia tekniikoita. Voit myös yhdistää yhteen työhön useampaa tekniikkaa tai työtapaa. Omien töidesi lisäksi voit halutessasi osallistua parityöskentelyyn ja koko ryhmän yhteisprojektiin. Näiden lisäksi pohditaan kädentaitojen merkitystä ja tutustutaan käsityön mahdollisuuksiin työelämässä.

◆ **Liikunnan valinnaiset opinnot aktiiviharrastajalle** Valinnaisessa liikunnassa pääset kehittämään kokonaisvaltaisesti liikunnallisia valmiuksiasi. Oppilaan tulee olla motivoitunut harjoittelemaan omia liikunnallisia ominaisuuksia ja taitoja. Harjoittelu on tavoitteellista toimintaa jaksoittain, missä kehitetään liikunnan osa-alueita: nopeutta, voimaa, liikkuvuutta ja taitoa. Harjoittelu tapahtuu eri liikuntaympäristöissä. Opinnot on suunnattu tytöille ja pojille.

◆ **Liikunnan akatemiaopinnot** Valinnaisessa liikunnassa pääset kehittämään omaa urheilijanpolkuasi ja sinulla on mahdollisuus harjoitella koulupäivän aikana. Oppilaan tulee olla mukana seuratoiminnassa jossakin seuraavista lajeista: jalkapallo, jääkiekko, kestävyys (yleisurheilu, hiihto), pesäpallo, tanssi, telinevoimistelu, uinti tai salibandy. Oppilaan tulee olla motivoitunut kehittämään itseään urheilijana. Harjoittelu on tavoitteellista laji- ja oheisharjoittelua yhteistyössä Ylivieskan lukioakatemiaan kanssa. Lukion aikatauluista johtuen, osa lajiharjoituksista saattaa sijoittua aikaisin aamulle ennen koulupäivän alkua, esim. uinti tai osa iltapäivälle 7.-8. tunnille esim. salibandy. Suunnittelemme yhdessä jokaiselle urheilijalle harjoitteluohjelman, jonka toteutumista seuraamme harjoituspäiväkirjalla. Opinnot on suunnattu tytöille ja pojille.

◆ **Musiikin valinnaiset opinnot aktiiviharrastajalle** Syvennetään, laajennetaan ja sovelletaan aiemmin ja muualla opittuja musisointitaitoja. Annetaan erityisesti valmiuksia musiikin jatko-opintoihin suuntaaville oppilaille. Sisällöt tarkennetaan vuosittain oppilaiden mielenkiinnon kohteet huomioiden. Opiskelun pääpaino on haasteellisemmassa musisoinnissa, jossa tutustutaan laaja-alaisesti musiikin eri lajeihin ja ilmenemismuotoihin. Oppilaalta edellytetään vahvaa kiinnostusta musiikkiin ja valmiuksia sekä erilaisiin työtapoihin ja -ympäristöihin että itsenäiseen opiskeluun.

◆ **Ranskan kieli** Ranska on todellinen maailmankieli; sitä puhuu äidinkielenään tai maansa virallisena kielenä lähes 300 miljoonaa ihmistä monissa Euroopan, Afrikan ja Aasian maissa sekä Kanadassa. Ranska on tärkeä talouselämän, kulttuurin ja kansainvälisen yhteistyön kieli. Se on yksi EU:n ja YK:n virallisista kielistä. Koska ranska pohjautuu latinan kieleen, sen osaamisesta on hyötyä muiden romaanisten kielten, kuten italian, espanjan ja portugalin ymmärtämisessä. Sanastoltaan se hyödyttää myös englannin opinnoissa. Ranskan taitajia tarvitaan matkailussa, kulttuuriharrastuksissa, monilla aloilla työmarkkinoilla ja kansainvälisessä yhteistyössä sekä myös jatko-opinnossa ja tutkimustyössä.

◆ **Saksan kieli** Saksa on EU:n puhutuin kieli, noin 100 miljoonaa ihmistä puhuu sitä äidinkielenään keskellä Eurooppaa. Lisäksi saksaa opiskellaan monessa maassa vieraana kielenä. Työelämässä saksan kielen osaajista on pulaa. Saksa on Suomen tärkeimpiä kauppakumppaneita. Saksa on tärkeä matkailun, tieteen, kulttuurin ja tekniikan kieli. Oppitunneilla tutustutaan kielen lisäksi monipuolisesti saksankielisten maiden tapoihin ja kulttuuriin. Pääpaino tunneilla on kuitenkin kielen puhumisen harjoittelu eri tilanteissa. Saksa on englannin ja ruotsin sukulaiskieli, eli näissä kielissä on yhteneväisyyksiä niin sanaston kuin rakenteiden osalta.

◆ **Tietotekniikka** Kun perustiedot eivät riitä. Osaatko oikeasti käyttää tietokoneita muuhunkin kuin pelaamiseen? Kurssilla syvennetään tietoteknisiä taitoja: sinusta tulee tietokonelaitteiston guru, taulukkolaskennan taikuri ja kuvankäsittelyn mestari, joka osaa käyttää tietokoneita ja tabletteja normaalia keski-verta-oppilasta taitavammin. Kurssilla tutustut siis tietotekniikan osa-alueisiin, joihin muilla tunneilla ei voida perehtyä. Tällaisia ovat esimerkiksi robotiikka, syvällisempi ohjelmointi ja tietokonelaitteiston koonpano.

3. LYHYTKURSSIT 8. LUOKALLE

Oppilas valitsee alla olevista opinnoista kaksi ensisijaisena valintana ja kaksi varavalintana.

Δ HISTORIA: Sukututkimuskurssi Tutustutaan sukututkimuksen perusteisiin. Kurssilla esitellään tiiviisti, miten aloittaa sukututkimus, mistä saada tietoa ja miten edetä oman suvun tutkimuksessa sekä tehdään näihin liittyviä harjoituksia. Rakennetaan omaa sukupuuta netissä (tai paperille) ja pohditaan omien esivanhempiemme elämää. Mahdollista pyytää myös vieraita esim. paikallisia sukututkijoita, paikallishistorioitsijoita ja vierailijoita museoista.

Δ KOTITALOUS: Kahvilakurssi Tällä kurssilla perustetaan kahvila! Kurssilla tutustutaan erilaisiin taikinatyyppeihin ja harjoitellaan erilaisten suolaisten ja makeiden leivonnaisten valmistamista. Kurssilla suunnitellaan kahvilapäivä, joka toteutetaan yhdessä sovitulla tavalla esimerkiksi muille oppilaille tai huoltajille. Kurssilla harjoitellaan myös leivonnaisten koristelua ja niiden esille laittoa.

Δ KOTITALOUS: Kansainvälinen keittiö Tällä kurssilla pääset tutustumaan kansainvälisiin ruokakulttuureihin ja eri maiden autenttisiin makuihin ja tuoksuihin. Samalla tutustut erilaisiin uusiin raaka-aineisiin ja mausteisiin sekä erilaisiin ruoanvalmistustapoihin. Kurssilla pääset vaikuttamaan myös kurssin sisältöihin eli minkä maiden ruokakulttuureihin haluat tutustua ja mitä reseptejä kokeilla.

Δ KOTITALOUS: Trendaavat reseptit Oletko nähnyt sosiaalisessa mediassa jonkin reseptin, jota haluaisit kokeilla? Tällä kurssilla se onnistuu. Kurssilla tutustutaan uusimpiin ja pinnalla oleviin resepteihin ja tutustutaan monipuolisesti eri raaka-aineisiin. Kurssilla keskitytään sekä ruuanvalmistukseen että leivontaan. Pääset aktiivisesti vaikuttamaan kurssin sisältöihin.

Δ KUVATAIDE: Kolmiulotteisen rakentamisen työpaja Tällä kurssilla rakennetaan pieniä veistoksia; ihmis- ja eläinfiguureja tai ihan abstrakteja muotoja, reliefejä ym. puusta, paperimassasta, savesta, rautalangasta, villasta, luonnonmateriaaleista. Teemme myös pienen maataideteoksen lähiympäristöön.

Δ KUVATAIDE: Mediataidot ja elokuvien lumous Tällä kurssilla tutustutaan erilaisiin medioihin ja harjoitellaan mediakriittisyyttä. Kurssilla toteutetaan pieni elokuva iPadeilla/puhelimilla sekä luodaan ryhmätyönä kuvitteellinen some-hahmo. Tutustumme elokuvaan ja kirjoitamme niistä pieniä analyysejä

Δ KUVATAIDE Piirustus- ja maalaustyöpaja Pääpaino on rentouttavan rauhallisessa ympäristössä erilaisiin piirustus- ja maalaustekniikoihin tutustumisessa, pienissä kokeiluissa. Sisältönä puuväritekniikat, musteella ja kahvilla maalaaminen, erilaiset piirtimet, kuten hiili, rasvaliitu, tussi/tussiterä, iPadien piirustussovellukset, lyijykynä, akvarellit, akryylit ym. Aiheena ovat muotokuvat, interiöörit ja maisemat sekä fantasia. Lopuksi kokoamme työt pieniksi kirjasiksi kurssin lopuksi.

Δ LIIKUNTA: Palloilukurssi Oppilas saa harrastaa kurssilla monipuolisesti palloilulajeja mm. koripallo, jalkapallo, polttopallo, pesäpallo, salibandy, kaukalopallo, lentopallo, tennis, sulkapallo. Kurssilla syvennetään ja kehitetään palloilun taitoja sekä yksilönä että joukkueena.

Δ LIIKUNTA: Yksilölajit liikunnassa ja mielen hyvinvointi Kurssilla saat liikunnallisia elämyksiä rentouttavassa ja myönteisessä ilmapiirissä. Sisältöinä kurssilla on mm. kävely, pyöräily, sauvakävely, kuntosalii, kiipeily, pilates, jooga, kehonhuolto. Lisäksi kurssi antaa välineitä huolehtia omasta fyysisestä ja psyykkisestä jaksamisesta.

Δ MUSIIKKI: Laulullinen lyhytkurssi - Ääni kuuluviin! Kurssilla kerrataan terveen äänenkäytön perusteita ja tehdään erilaisia äänen ja kehon lämmittelyharjoituksia sekä luokassa että lavalla liikkuen.

Yhteislaulun lisäksi kurssilla opetellaan moniäänistä äänenkäyttöä esim. pareittain, lauluyhtyeissä ja isompana kuorona. Myös laulliset soolotehtävät ja erilaiset esiintymiset ovat mahdollisia. Oppilaat saavat esittää omia laulutoiveitaan ja vaikuttaa kurssin sisältöön ja toimintatapoihin. Kurssin aikana opettaja voi myös pitää yksilöopetusta ja antaa jokaiselle oppilaalle henkilökohtaista palautetta hänen äänellisistä vahvuuksistaan ja kehittämistarpeistaan.

Δ MUSIIKKI: Musiikin monitoimikurssi - Minun musiikkini Oletko joskus haaveillut oman musiikin tekemisestä? Haluaisitko osata hyödyntää tietotekniikkaa musiikin tekemiseen? Tai päästä miksaamaan bändiä livenä? Tai soittaa/laulaa kokoonpanossa, jonka esitykset hiotaan huippuunsa ennen esiintymistä ja/tai äänittämistä? Musan monitoimikurssilla oppilas pääsee toteuttamaan omia musiikillisia haaveitaan säveltämällä, sovittamalla, tieto- ja studiotekniikan keinoin sekä harjoittamaan soitto- ja laulutaitoaan monipuolisemmin ja pidemmälle. Tarkemmat toimintatavat ja -muodot sovitaan ja suunnitellaan kurssin alussa yhdessä oppilaiden kanssa.

Musiikin monitoimikurssille voi tulla hyvin erilaisilla musiikillisilla valmiuksilla ja mielekästä tekemistä voi löytää niin kokeneempi kuin vähemmänkin kokenut musiikin harrastaja. Kurssilla voi kokeilla ja vaihtaa toimintatapoja ja tehtäviä - jokaisesta lyhytkurssista tulee siten osallistujensa näköinen ja kuuloinen.

Δ TEKNINEN TYÖ: Ajoneuvon huolto ja tuunaus Tällä kurssilla voit tuunata ajoneuvostasi katseiden kääntäjän tai kunnostaa rapistuvan kulkupelin takaisin liikenteeseen. Kurssilla pääset tekemään kaikkia asioita mitä ajoneuvojen kunnostus vaatii. Ajoneuvona voi olla polkupyörä, potkulauta, skuutti, mikroauto, mönkijä, mopo, mopoauto tai vaikka sähköhärpäkkeet. Kurssilla on rentoa verstasmeininkiä ja hyödyllisten taitojen oppimista.

Δ TEKNINEN TYÖ: Elektroniikka Tällä kurssilla rakennellaan pieniä elektroniikkaprojekteja ja samalla opitaan sähkötekniikan perusasioita. Mukana voi olla koodin väentämistä, jotta laitteet saadaan pelamaan tai raakaa tinailua laitteiden kasailussa. Kurssin alussa oppilaat saavat vaikuttaa mitä kurssiin sisältyy.

Δ TEKNINEN TYÖ: Moottoritekniikka Kurssilla puretaan, kasataan, korjataan ja rikotaan erilaisia moottoreita ja niiden oheislaitteita. Samalla opitaan niiden sielunelämää, vahvuuksia ja heikkouksia. Moottorityyppejä tutkiskellaan höyrykoneesta sähkömoottoreihin oppilaiden kiinnostuksen mukaan.

Δ TEKSTIILITYÖ: Ompelun iloa Tule toteuttamaan itse valitsemiasi töitä, kuten vaatteita ja sisustustekstiilejä. Työt toteutetaan pääosin ommellen. Voit halutessasi käyttää kirjovaa ompelukonetta ja muita suunnitelmiisi sopivia tekniikoita.

Δ TEKSTIILITYÖ: Toivelankatöitä Tule toteuttamaan lankatöitä omien toiveiden mukaan. Voit valmistaa työsi joko mahdollisella lempitekniikallasi tai voit rohkeasti kokeilla itsellesi uutta tekniikkaa. Työn voi toteuttaa esim. neuloen tai virkaten. Voit myös valita työtavaksi esim. makrameesolmeilun tai kirjonnän.

Δ TEKSTIILITYÖ: Luovaa tekstiilityötä Kurssilla saat toteuttaa oman toiveesi mukaisia töitä itseäsi kiinnostavilla tekniikoilla, joita et ehkä aiemmin ole kokeillut. Näitä ovat esim. tuftaus, värjäys, kuvakudonta, konekirjonta, kankaan maalaus ja kangaspuilla kutominen. Voit valmistaa työsi myös esim. omia vaatteita tuunaten. Saat valita, mikä tuotteestasi tulee: sisustustekstiili, asuste tai vaate ja työstätkö tekstiilisi valmiiksi esim. ompelukoneella ommellen.

Δ TIETOTEKNIikka: Näppäilytaitokurssi - Voimalla kymmenen sormen Tule oppimaan kymmen-sormijärjestelmän salat ja vapauta itsesi hitaasta näppäilytahdistasi! Tällä kurssilla opit tehokasta ja ergonomista kirjoitustekniikkaa, joka auttaa sinua pärjäämään niin koulussa, työelämässä kuin vapaa-ajalakin. Kurssin aikana käydään läpi kymmensormijärjestelmän perusteet askel askeleelta, alkaen oikeasta sormien sijoittelusta ja jatkuen nopeuden ja tarkkuuden kehittämiseen hauskojen harjoitusten avulla. Pääset myös seuraamaan omaa kehittymistäsi konkreettisten tulosten kautta.

Oppiminen tapahtuu motivoivissa tehtävissä, joissa seikkaillaan pelillistetyissä ympäristöissä ja kirjoitetaan inspiroivia tekstejä. Tavoitteena on vahvistaa näppäilytarkkuutta, rytmiä ja oikeaa asentoergonomiaa. Kymmensormijärjestelmä ei ole pelkkää tekniikkaa – se vapauttaa ajatuksesi luovaan kirjoittamiseen ja tekee tietokoneella työskentelystä sujuvaa ja miellyttävää. Oli tavoitteesi sitten tehokkaampi koulutyöskentely, tarinoiden kirjoittaminen tai vain nopeampi vastaaminen kavereiden viesteihin, tämä kurssi on sinulle. Aloita matkasi kohti kevyempiä näppäilyhetkiä – näppäimistö ei ole este, vaan mahdollisuus!

Δ TIETOTEKNIikka: Ohjelmointi ympärillämme Tervetuloa tutustumaan ohjelmoinnin maailmaan! "Ohjelmointi ympärillämme" on kurssi, joka tarjoaa hauskan ja käytännönläheisen matkan ohjelmoinnin perusteisiin ja edistyneempiin toimintoihin. Kurssin aikana opitaan, miten ohjelmointi vaikuttaa jokapäiväiseen elämäämme – älykoodista ja sovelluksista liikenteeseen ja peleihin.

Oppilaat pääsevät suunnittelemaan ja toteuttamaan omia animaatioita ja pelejä GDevelop -ympäristössä. Tämän jälkeen siirrytään tutustumaan automaatioihin ja älyratkaisuihin Micro:bitin ja Raspberry Pi:n avulla, missä oppilaat rakentavat omia projektejaan, kuten automaattisia hälytysjärjestelmiä tai sääasemia. Kurssin huipentaa oppilaiden omien ohjelmointiprojektien esittely, joissa he pääsevät yhdistämään oppimansa taidot luovalla ja käytännönläheisellä tavalla ja syventämään taitojaan eri ympäristöissä. Projektityöskentely vahvistaa ongelmanratkaisutaitoja, yhteistyökykyä ja rohkaisee tutkimaan teknologian mahdollisuuksia.

Ohjelmointikurssi ei vaadi aiempaa ohjelmointikokemusta – tärkeintä on avoin mieli ja halu oppia! Tavoitteena on innostaa ymmärtämään ohjelmoinnin merkitystä sekä luomaan jotain aivan omaa.

Δ ÄIDINKIELI: Draama Tehdään erilaisia draamaharjoituksia. Herätellään kaikki aistit mukaan draaman maailmaan ja harjoitellaan esiintymistä erilaisten tehtävien avulla. Kirjoitetaan myös omia pieniä esityksiä, joita voidaan osallistujien toiveiden mukaan näytellä omalle ryhmälle tai muullekin yleisölle. Pyritään löytämään rohkeutta esiintyä ja hyödyntämään omaa luovuutta samalla.

Δ ÄIDINKIELI: Luova kirjoittaminen Kirjoitetaan monenlaisia fiktiivisiä tekstejä. Kerrataan peruskäsitteitä kuten henkilöt, juoni, miljö, kertoja, aihe ja teema sekä syvennetään näihin liittyviä kirjoitustaitoja. Tehdään erilaisia harjoituksia ja kirjoitetaan pitempiä tekstejä. Luetaan tai kuunnellaan toisten tekstejä sekä annetaan niistä palautetta positiivisessa ja kehittävässä hengessä. Tällä kurssilla arvioinnissa keskitytään enemmän tekstien sisältöön kuin kielenhuoltoon. Kurssille osallistujien mielenkiinnon kohteet ja toiveet pyritään huomioimaan mahdollisimman hyvin: kiinnostipa sinua sitten fantasia, kauhu, romantiikka tai realistiset tarinat nuorten elämästä, pääset toteuttamaan itseäsi.

Alla olevaa listaa voit käyttää valintojen pohdintaan ja ympyröidä listasta omat valintavaihtoehdot. Valinnaisten valinnat on ilmoitettava Wilman kurssitarjottimessa viimeistään pe 6.2.2026.

1. TAIDE- JA TAITOAINEIDEN VALINNAISAINEEET 8. JA 9. LUOKALLE

Valitse yksi ensisijaisena valintana ja yksi varavalintana.

- Kotitalouden syventävät opinnot
- Kuvataiteen syventävät opinnot
- Käsityön syventävät opinnot (valitse joko tekninen tai tekstiilityö)
  - tekninen työ
  - tekstiilityö
- Liikunnan syventävät opinnot
- Musiikin syventävät opinnot

2. MUUT VALINNAISAINEEET

Valitse yksi ensisijaisena valintana ja yksi varavalintana.

- ◆ Kotitalouden valinnaiset opinnot innostuneelle ruoanlaittajalle ja leipojalle
- ◆ Kuvataiteen valinnaiset opinnot taidetta rakastaville
- ◆ Käsityön valinnaiset opinnot
  - A. tekninen työ, jossa valitset seuraavista kolmesta vaihtoehdosta kaksi
    - ✧ metalli, ✧ puu, ✧ elektroniikka
  - tai
  - B. tekstiilityö
- ◆ Liikunnan valinnaiset opinnot aktiiviharrastajalle
- ◆ Liikunnan akatemiaopinnot
- ◆ Musiikin valinnaiset opinnot aktiiviharrastajalle
- ◆ Ranskan kieli
- ◆ Saksan kieli
- ◆ Tietotekniikka

3. LYHYTKURSSIT 8. LUOKALLE

Valitse kaksi ensisijaisena valintana ja kaksi varavalintana.

- ▲ HISTORIA: Sukututkimuskurssi
- ▲ KOTITALOUS: Kahvilakurssi
- ▲ KOTITALOUS: Kansainvälinen keittiö
- ▲ KOTITALOUS: Trendaavat reseptit
- ▲ KUVATAIDE: Kolmiulotteisen rakentamisen työpaja
- ▲ KUVATAIDE: Mediataidot ja elokuvien lumous
- ▲ KUVATAIDE: Rentouttava piirustus- ja maalaustyöpaja
- ▲ LIIKUNTA: Palloilukurssi
- ▲ LIIKUNTA: Yksilölajit liikunnassa ja mielen hyvinvointi
- ▲ MUSIIKKI: Laulullinen lyhytkurssi - Ääni kuuluviin!
- ▲ MUSIIKKI: Musiikin monitoimikurssi - Minun musiikkini
- ▲ TEKNINEN TYÖ: Ajoneuvon huolto ja tuunaus
- ▲ TEKNINEN TYÖ: Elektroniikka
- ▲ TEKNINEN TYÖ: Moottoritekniikka
- ▲ TEKSTIILITYÖ: Ompelun iloa
- ▲ TEKSTIILITYÖ: Toivelankatöitä
- ▲ TEKSTIILITYÖ: Luovaa tekstiilityötä
- ▲ TIETOTEKNIikka: Näppäilytaitokurssi - Voimalla kymmenen sormen
- ▲ TIETOTEKNIikka: Ohjelmointi ympärillämme
- ▲ ÄIDINKIELI: Draama
- ▲ ÄIDINKIELI: Luova kirjoittaminen

Lisäys:

Δ PIENLUOKKIEN OPPILAILLE: Eväitä elämään -lyhytkurssi Kurssilla käydään arjessa ja tulevaisuudessa tarvittavia taitoja liittyen kodin hoitamiseen, ruoanlaittoon, rahankäyttöön, työelämätaitoihin, oppimisen taitoihin, opiskelustrategioihin sekä mediataitoihin. Näillä taidoilla on käyttöä omassa elämässä!

Lisäys:

Δ PIENLUOKKIEN OPPILAILLE: Eväitä elämään -lyhytkurssi Kurssilla käydään arjessa ja tulevaisuudessa tarvittavia taitoja liittyen kodin hoitamiseen, ruoanlaittoon, rahankäyttöön, työelämätaitoihin, oppimisen taitoihin, opiskelustrategioihin sekä mediataitoihin. Näillä taidoilla on käyttöä omassa elämässä!

Lisäys:

Δ PIENLUOKKIEN OPPILAILLE: Eväitä elämään -lyhytkurssi Kurssilla käydään arjessa ja tulevaisuudessa tarvittavia taitoja liittyen kodin hoitamiseen, ruoanlaittoon, rahankäyttöön, työelämätaitoihin, oppimisen taitoihin, opiskelustrategioihin sekä mediataitoihin. Näillä taidoilla on käyttöä omassa elämässä!

Lisäys:

Δ PIENLUOKKIEN OPPILAILLE: Eväitä elämään -lyhytkurssi Kurssilla käydään arjessa ja tulevaisuudessa tarvittavia taitoja liittyen kodin hoitamiseen, ruoanlaittoon, rahankäyttöön, työelämätaitoihin, oppimisen taitoihin, opiskelustrategioihin sekä mediataitoihin. Näillä taidoilla on käyttöä omassa elämässä!

Lisäys:

Δ PIENLUOKKIEN OPPILAILLE: Eväitä elämään -lyhytkurssi Kurssilla käydään arjessa ja tulevaisuudessa tarvittavia taitoja liittyen kodin hoitamiseen, ruoanlaittoon, rahankäyttöön, työelämätaitoihin, oppimisen taitoihin, opiskelustrategioihin sekä mediataitoihin. Näillä taidoilla on käyttöä omassa elämässä!

Lisäys:

Δ PIENLUOKKIEN OPPILAILLE: Eväitä elämään -lyhytkurssi Kurssilla käydään arjessa ja tulevaisuudessa tarvittavia taitoja liittyen kodin hoitamiseen, ruoanlaittoon, rahankäyttöön, työelämätaitoihin,

oppimisen taitoihin, opiskelustrategioihin sekä mediataitoihin. Näillä taidoilla on käyttöä omassa elämässä!